

# ΒΡΕΣΤΑ και ΠΑΡΤΑ

## Κάνε δικά σου τα δικαιώματά!

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα - παιχνίδι γνωριμίας με τα δικαιώματα του παιδιού



Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12

# Η εμπειρία της ΠΡΩΤΑ.12 από τη διαδικτυακή διεξαγωγή του παιχνιδιού (Μάρτιος – Απρίλιος 2021)





- Συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες γυμνασίων και λυκείων από: **Αττική, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κομοτηνή, Κοζάνη, Ηράκλειο, Κέρκυρα.**
- Ξεκίνησαν 46 ομάδες (με 3 ως 6 μέλη η κάθε μία) και ολοκλήρωσαν 38. Ανάμεσά τους μία ομάδα κωφών / βαρηκόνων και μία ανήλικων προσφύγων.
- Το παιχνίδι περιλάμβανε **12 αποστολές** συνδεδεμένες με **12 ομάδες δικαιωμάτων**. Δύο φορές τη βδομάδα ανακοινωνόταν νέα αποστολή μέσα από ειδικό φόρουμ στο οποίο είχαν πρόσβαση τα παιδιά.

- Στα έργα των ομάδων δίνονταν **πόντοι και αστέρια** που απονέμονταν από τη Συντονιστική Ομάδα του Κυνηγιού (ΣΟΚ-ΠΡΩΤΑ12), στην οποία συμμετείχαν μαθητές/ριες, φοιτητές/ριες και μέλη της ΠΡΩΤΑ.12.
- Οι ομάδες συναγωνίζονταν για τη συλλογή αστεριών, αλλά σε 2 αποστολές ζητήθηκε από τις ομάδες να συνεργαστούν σε ζεύγη ή σε τριάδες.
- Στη διάρκεια του παιχνιδιού διοργανώθηκαν δύο **διαδικτυακές συναντήσεις**, στις οποίες τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους και να μιλήσουν με καλεσμένα σημαντικά πρόσωπα.
- Οι δύο σούπερ νικήτριες ομάδες πήραν ως **έπαθλο** τη συμμετοχή τους σε ένα καλοκαιρινό δημιουργικό εργαστήριο δίπλα στον Όλυμπο.



Η πρόταση της ΠΡΩΤΑ.12  
(υποβλήθηκε στο ΙΕΠ και έγινε δεκτή)





- Το παιχνίδι διεξάγεται στα σχολεία, **σε τάξεις γυμνασίου ή Ε-ΣΤ δημοτικού**, στο πλαίσιο εργαστηρίων δεξιοτήτων ή άλλων μαθημάτων /δράσεων.
- Γίνονται **7 διαδοχικές συναντήσεις / εργαστήρια**, κατά τη διάρκεια των οποίων παρουσιάζονται διαδοχικά (ανά δύο) 12 ομάδες δικαιωμάτων και δίνονται αποστολές, που υλοποιούνται από ομάδες μαθητών / μαθητριών, οι οποίες έχουν 3 ως 4 μέλη η κάθε μία (ο τρόπος χωρισμού αποφασίζεται σε κάθε τάξη).
- Τα εργαστήρια μπορεί να έχουν **διάρκεια** μίας εκπαιδευτικής ώρας, αλλά προτιμότερο είναι να είναι δίωρα, εφόσον συνδυαστούν με κάποιο μάθημα.



- Στο τέλος κάθε συνάντησης ο/η εκπαιδευτικός ανακοινώνει δύο νέα δικαιώματα και τις **αποστολές** που σχετίζονται με αυτά. Οι αποστολές μπορεί να ετοιμάζονται στο σχολείο (στο δημοτικό) ή μέσα από διαδικτυακή επικοινωνία από το σπίτι (στο γυμνάσιο).
- Στην αμέσως επόμενη συνάντηση τους, οι ομάδες παρουσιάζουν τα έργα / ευρήματά τους και συζητούν για τα δικαιώματα. Στη συνέχεια, γίνεται **αξιολόγηση** των έργων με συμμετοχή των ίδιων των παιδιών.
- Από την αξιολόγηση συγκεντρώνονται «αστέρια» και έτσι αναδεικνύεται νικήτρια ομάδα, ενώ μπορούν να προβλεφθούν και ειδικά **βραβεία** που θα δίνονται κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του εργαστηρίου.





- Για την καλλιέργεια συνεργατικού κλίματος, μπορεί να προταθεί κάποια αποστολή να εκτελεστεί από ομάδες σε **ζεύγη** (για τον λόγο αυτό προτείνεται να δημιουργηθεί ζυγός αριθμός ομάδων)
- Ενδιαφέρον θα έχει για τα παιδιά αν μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους και **ομάδες διαφορετικών σχολείων** που υλοποιούν το πρόγραμμα παράλληλα, κατά την εκτέλεση κάποιας αποστολής. Από την πιλοτική διαδικτυακή εφαρμογή φάνηκε ότι ήταν μία δράση που ενθουσίασε τα παιδιά.



# Τα δικαιώματα (ομαδοποιημένα ανά δύο σε καρτέλες)



### 1. «Σπίτι μου - σπιτάκι μου!»



Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να έχουν φαγητό, ρούχα, ασφαλές σπίτι και ό,τι άλλο χρειάζονται για **να έχουν ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής**, να καλύπτονται οι ανάγκες τους και **να αναπτύσσονται σωματικά, πνευματικά, ψυχικά, κοινωνικά**. Το κράτος βοηθάει τους γονείς (ή τα

πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τα παιδιά) να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και, σε περίπτωση ανάγκης, τους προσφέρει υλική βοήθεια και υποστήριξη (Άρθρα 6 και 27 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

### 2. «Στην υγεία μας ρε παιδιά!»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν το καλύτερο δυνατό επίπεδο **υγείας** και να έχουν πρόσβαση **σε ιατρικές υπηρεσίες** για τη θεραπεία και την αποκατάσταση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας. Έχουν επίσης δικαίωμα να **ενημερώνονται** για όλα τα θέματα που αφορούν την υγεία τους.



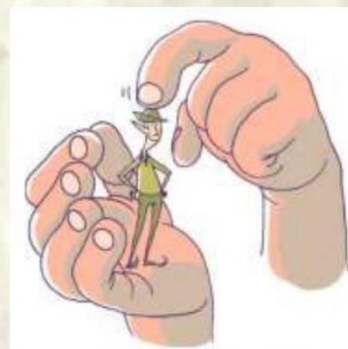
Το κράτος πρέπει να διασφαλίζει ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα αυτό (Άρθρο 24, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

### 3. «Να είσαι γονιός, θέλει κόπο αλλά και τρόπο!»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν τη φροντίδα των γονιών τους, οι οποίοι είναι μαζί υπεύθυνοι για την ανατροφή τους, να μην αποχωρίζονται από αυτούς παρά μόνο αν οι αρμόδιες αρχές το αποφασίσουν, και να επικοινωνούν μαζί τους ακόμη και σε περίπτωση που ζουν χώρια. (Άρθρα 5, 9, 18, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



### 4. «Κάποια παιδιά χρειάζονται και μια δεύτερη οικογένεια»



Όταν ένα παιδί στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον, δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια από το κράτος. Η φροντίδα του ανατίθεται σε μια **ανάδοχη** ή σε μία **θετή οικογένεια**, ή, μόνο όταν αυτό δεν είναι εφικτό, σε ένα

κατάλληλο ίδρυμα. Η υιοθεσία αφορά όλη τη ζωή ενός παιδιού και χρειάζεται, πριν αποφασιστεί, να εξετάζεται προσεκτικά το συμφέρον του παιδιού και αν οι νέοι γονείς του είναι κατάλληλοι. Η αναδοχή πρέπει να υποστηρίζεται συνεχώς και να επανεξετάζεται τακτικά το πώς φροντίζεται το παιδί σε αυτήν. (Άρθρα 20, 21, 25, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



## 5. «Ίσες και ίσοι: Η μόνη λύση!»



Όλα τα παιδιά απολαμβάνουν ισότιμα τα δικαιώματά τους. Δεν επιτρέπονται διακρίσεις για λόγους που σχετίζονται με το φύλο, τη φυλή, το χρώμα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία, την περιουσία, την εμφάνιση, τις πολιτικές ή άλλες αντιλήψεις, τη νομική ή άλλη

κατάσταση ενός παιδιού ή των γονέων του. (Άρθρο 2, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

## 6. «Μαζί χωράμε παντού!»

Τα παιδιά με αναπηρίες, τα παιδιά πρόσφυγες και τα παιδιά που ανήκουν σε μειονότητες έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνική ζωή.

(Άρθρα 22, 23, 30 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



## 7. «Θέλω το σχολείο να με μαθαίνει να πετάω!»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να μαθαίνουν. Το σχολείο θα πρέπει να βοηθάει στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, των χαρισμάτων και των ικανοτήτων τους, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους (Άρθρα 28 και 29, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



## 8. «Θέλει τέχνη η ξεκούραση!»



Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να έχουν ελεύθερο χρόνο, ψυχαγωγία και ευκαιρίες συμμετοχής σε πολιτιστικές δραστηριότητες (Άρθρο 31, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



9. «Το ξύλο δεν βγήκε απ' τον παράδεισο!»



Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να προστατεύονται από κάθε μορφή βίας, προσβολής, εγκατάλειψης, παραμέλησης και σωματικής, συναισθηματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης (Άρθρο 19, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

10. «Είμαι παιδί, όχι δούλος κανενός!»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μεγαλώνουν σαν παιδιά, χωρίς να δουλεύουν. Όταν δουλεύουν (στην ηλικία που επιτρέπεται), πρέπει να μην δουλεύουν παράνομα, σε επικίνδυνες συνθήκες, και να μην τα εκμεταλλεύονται. (Άρθρο 32, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



11. «Δεν σας περνάει απ' το μυαλό, αλλά έχω ιδιωτική ζωή κι εγώ!»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μην επεμβαίνει κανένας αυθαίρετα ή παράνομα στην ιδιωτική τους ζωή, στο σπίτι και στην αλληλογραφία τους και να προστατεύονται από παράνομες προσβολές της τιμής και της υπόληψής τους (Άρθρο 16, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



12. «Σου μιλάω, μ' ακούς;»

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους και να συμμετέχουν στις αποφάσεις για θέματα που τα αφορούν. Έχουν επίσης δικαίωμα να αναζητούν, να μαθαίνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες και ιδέες, να εκφράζονται και να σκέφτονται ελεύθερα, να πιστεύουν με τον δικό τους τρόπο, να συναντιούνται και να συνεργάζονται (Άρθρα 12, 13, 14 και 15, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού).



## Ιδέες δραστηριοτήτων για τις αποστολές (1)

- Ετοιμάστε μια **αφίσα** για το δικαίωμα αυτό, με εικόνες και μηνύματα που ως ομάδα θεωρείτε σημαντικά.
- Γράψτε και ηχογραφήστε ένα **τραγούδι** σχετικό με το δικαίωμα αυτό (μπορεί να είναι δικό σας ή διασκευή άλλου τραγουδιού).
- Βρείτε στο διαδίκτυο και παρουσιάστε μας ένα τραγούδι που σχετίζεται με αυτό το δικαίωμα, εξηγώντας μας γιατί το επιλέξατε.
- Γράψτε ένα μικρό **ποίημα** εμπνευσμένο από το δικαίωμα αυτό.
- Βρείτε και παρουσιάστε μας ένα βιβλίο ή ένα ποίημα ή ένα κινηματογραφικό έργο που έχει κάποια σχέση με αυτό το δικαίωμα.
- Πάρτε 3 **φωτογραφίες** που σχετίζονται με αυτό το δικαίωμα, βάλτε τους ένα τίτλο και παρουσιάστε τις.
- Κάντε μία **έρευνα** σε 10 άτομα με 2-3 ερωτήματα σχετικά με αυτό το δικαίωμα και παρουσιάστε μας τα αποτελέσματα.
- Πάρτε και ηχογραφήστε 2-3 **συνεντεύξεις** σχετικά με το δικαίωμα με δικές σας ερωτήσεις.





## Ιδέες δραστηριοτήτων για τις αποστολές (2)

- Ψάξτε στο διαδίκτυο μια **είδηση** που σχετίζεται με αυτό το δικαίωμα και γράψτε μας μερικές δικές σας σκέψεις για αυτό.
- Ρωτήστε γνωστούς σας, μάθετε μια πραγματική ιστορία ενός παιδιού σχετική με αυτό το δικαίωμα και γράψτε τη σαν **διήγηση**.
- Ετοιμάστε μια **ταινία** πολύ μικρού μήκους (ως 2 λεπτά) για αυτό το δικαίωμα.
- Γράψτε με λογοτεχνικό τρόπο μια φανταστική **ιστορία** ενός παιδιού που το δικαίωμά του αυτό παραβιάζεται.
- Φτιάξτε ένα **σκίτσο** ή μια γελοιογραφία σχετικά με το δικαίωμα αυτό.
- Ετοιμάστε 2 **memes** σχετικά με το δικαίωμα αυτό.
- Φτιάξτε ένα μικρό **σταυρόλεξο** σχετικό με το δικαίωμα.
- Ετοιμάστε μια αποστολή δικής σας έμπνευσης σχετικά με αυτό το δικαίωμα!



# Η προετοιμασία των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί που θα αναλάβετε τη διεξαγωγή του προγράμματος / παιχνιδιού προτείνεται:

- Να μελετήσετε εκ των προτέρων τα σχετικά δικαιώματα, για να μπορείτε να υποστηρίξετε σχετικές συζητήσεις με μαθητές / μαθήτριές τους (βλ. και σχετικές **οδηγίες** που έχουν αναρτηθεί)
- Να αντιστοιχίσετε τα **δικαιώματα με αποστολές** και να προετοιμάσετε την οργάνωση του παιχνιδιού έτσι ώστε να προάγονται ο διάλογος, η ομαδικότητα, η συνεργασία και η ανάληψη ευθυνών από τα παιδιά.
- Να ετοιμάσετε ένα τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η **αξιολόγηση** των «έργων» των ομάδων με συμμετοχή των παιδιών, τον οποίον μπορείτε να συζητήσετε μαζί τους. Μπορείτε ακόμη να σκεφτείτε μαζί τους και κάποια «βραβεία» που θα απονέμονται στη διάρκεια του παιχνιδιού. Τέλος μπορείτε να σκεφτείτε διάφορες τεχνικές ώστε το παιχνίδι να έχει αγωνία και ενδιαφέρον.
- Αφού χωριστούν οι ομάδες, να προτείνετε να γίνει **προγραμματισμός**, έτσι ώστε σε κάθε συνάντηση μια διαφορετική ομάδα να έχει την ευθύνη συντονισμού των παρουσιάσεων και συζητήσεων. Έτσι, τα παιδιά συμμετέχουν στην οργάνωση και τις ευθύνες υλοποίησης του εργαστηρίου.



# Προτεινόμενη διάρθρωση με ερωτήσεις της παρουσίασης της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού

- Γιατί νομίζετε ότι υπάρχει αυτός ο παγκόσμιος νόμος για τα δικαιώματα του παιδιού, που υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ το 1989 και έγινε νόμος και στην Ελλάδα το 1992 (η απάντηση είναι για να ασκείται διαρκής πίεση από τους διεθνείς οργανισμούς στις χώρες να βελτιώνουν τους νόμους και τις πρακτικές τους για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών)
- Ποια δικαιώματα των παιδιών περιλαμβάνονται σε αυτή τη Σύμβαση; (αφού αναφέρουν τα παιδιά διάφορα δικαιώματα, μπορεί να γίνει σύντομη παρουσίαση με ppt των 12 ομάδων δικαιωμάτων που έχουν επιλεγεί για να περιληφθούν στο παιχνίδι)
- Τι μπορεί να κάνει ένα παιδί που γνωρίζει τα δικαιώματά του, αλλά κάποιος / κάποιιοι τα παραβιάζουν ή δεν τα σέβονται; (ακούγονται ιδέες και ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι σε κάθε συνάντηση στα εργαστήρια που ακολουθούν θα υπάρχει μία ενότητα σχετικής συζήτησης)

